

ชื่อพื้นเมือง :

ไม้ต้น

เล็กหรือขนาดกลาง ไม้ผลัดใบ สูงได้ถึง 20 ม. ลำต้นใหญ่ โคน เรือนยอดแผ่ มีใบสีเขียวเข้ม ต้นอ่อนมีลำต้นเดี่ยว บางที่มีพุ่มสั้น เปลือกสีน้ำตาลอ่อนถึงสีน้ำตาลอมเทา หรือสีน้ำตาลออกแดง แตกตื้นเป็นเกล็ดหรือเป็นเกล็ด เปลือกชั้นกลางสีเขียวเข้มหรือสีแดงเปลือกชั้นในสีครีมถึงชมพูหรือน้ำตาลแดง บางที่มีขอบขาวบางๆ ใบ ยาว 35-80 ซม. ออกแน่นเป็นกระจุกที่ปลายกิ่ง ใบประกอบแบบขนนกยอเดี่ยว ใบย่อย 4-8 คู่ ออกตรงข้ามกว้าง 3-7 ซม. ยาว 6-18 ซม. รูปรีถึงรูปขอบขนาน ปลายเรียวแหลมสั้น โคนกลมถึงสอบ แฉกโคนเบี้ยวชัด เนื้อคล้ายหนังบาง ด้านบนสีเขียวเข้ม เป็นมัน เกลี้ยงทั้งสองด้านหรือมีขนสั้นๆสีน้ำตาล โดยเฉพาะด้านล่าง เส้นใบ 10-12 คู่ แผ่นกว้าง ใบย่อยข้างกันใบยาว 0.4-1 ซม. ใบที่ปลายยาวได้ถึง 1.5 ซม. ก้านช่อใบยาว 5-15 ซม. โคนป่องชัดและแบน หรือเป็นร่อง ดอก ยาวประมาณ 0.5 มม. สีครีมถึงเหลืองอ่อน มีสีแดงแต้ม ดอกกลม ดอกเพศเมียและดอกสมบูรณ์เพศ ออกเป็นช่อ แตกแขนงยาวได้ถึง 50 ซม. ดอกเพศเมีย ออกเป็นช่อไม่แตกแขนง ยาวได้ถึง 100 ซม. ที่ช่อหรือเหนือช่อใบเล็กน้อย แกนกลางช่อมีขนละเอียด ก้านดอกยาวได้ถึง 4 มม. กลีบเลี้ยงปลายจักลึกเป็น 5 พูกลม ยาวประมาณ 2.5 มม. ช่อนกัน เกือบหรือมีขนด้านนอกหรือตามขอบ กลีบดอก 3 กลีบ ค่อนข้างกลมยาวประมาณ 5 มม. ช่อนกัน แต่ละกลีบแยกกันแต่โคน เชื่อมติดกับหลอดอับเรณู มีขนด้านนอกค่อนข้างมีขน ด้านในเกลี้ยง หลอดเกสรเพศผู้กลม อับเรณู 6 อัน ติดใกล้ปลายหลอดด้านใน ไม่มีจานฐานดอก รังไข่ 3 ช่อง ก้านเกสรตัวเมียและยอดเกสรตัวเมียใหญ่ อวบน้ำ ผลยาว 3-4 ซม. ออกเป็นช่อเชิงลด ผลกลม หนา มัน เกลี้ยง บางที่มียางขาว สีเหลืองอ่อนสุกสีชมพูหรือแดง แก่แตกออก 2-3 ส่วน แต่ละส่วนมี 1 เมล็ดใหญ่ สีน้ำตาลดำมีเนื้อบางสีแดงอมส้มหุ้มติด พบในป่าดิบที่ต่ำและป่าดิบ ป่าไผ่ อาจพบในป่าดิบเขาสูง สูงถึง 1000 ม. บางที่พบบนเขาหินปูน ทั่วไปในภาคใต้

ข้อมูลอ้างอิง : โสมอน การ์ดเนอร์, พินดา สิทธิสุนทร กองกานดา ชยามฤต ไม้ป่าภาคใต้ - พิมพ์ครั้งที่ 1.-กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คปพ. 2559. 792 หน้า

ภาพประกอบ : <http://tropical.theferns.info/image.php?id=Aphanamixis+polystachya>